

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo ololetno . . . 29.—
za celotno inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo ololetno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenoma ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni ref

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Siloviti sovražni napadi na vseh glavnih bojiščih. - Rusi izgubili v enem mescu 500.000 mož. - Novi uspehi v Voliniji. - Brezuspešni laški napori na Doberdobski planoti in med Brento in Adižo. - Strašni boji na Francoskem. - Nemci sestrelili 15 sovražnih letal. - Turški podmorski čolni potopili štiri velike ruske parnike. - Demonstracije na Grškem.

Kako je v Srbiji.

Posebni balkanski dopisnik »Berliner Tageblatt« dr. Leon Lederer je imel razgovor z našim generalnim guvernerjem v Srbiji. Grof Ivan Salis-Seewis je po izjavi svoje rodovine Švicar. V svoji dolgoletni službi se je obilo in temeljito pečal z jugoslovanskim vprašanjem. Rojen je bil na Hrvaškem, tam ima tudi svoja posestva. V vojni je z velikim uspehom vodil neko hrvaško divizijo.

Častnik s celo dušo, je general tudi na novem mestu ostal skozi in skozi vojak. Pač pa je jasno, da vodstvo vojaške vlade v Srbiji ne zahteva od takega moža samo političnega umevanja, ampak tudi fino psihologično čustvovanje in zato je poročevalec najprej vprašal, kakšno je duševno razpoloženje podložnega naroda.

»Štiri leta grozljivih krvavih bojev ki jih ima Srbija za seboj, so seveda prinesla neko gotovo izčrpanje srbskega naroda. Iz tega izčrpanja in tudi iz britkega spoznanja prestane prevare izvira globoko hrepenenje po miru in pokoju. Razum tega pa so skoro vsi elementi, ki so živeli od podpihovanja političnih strasti, danes proč od Srbije. Agitatorji razgretih možganov, ki se zunaj dežele na Francoskem še danes z Italijani pripravljajo o dalmatinskih otokih, bi danes v deželi našli le malo poslušalcev. Seveda se ljudstvo še ni odreklo nadi, da bo še videlo Srbijo prosto in nezmanjšano. Pri vsakem uspehu naših nasprotnikov, pa naj bo še tako majhen in prehodnega značaja, gre do valovi tega upanja navzgor. Le redkokdaj so imeli vedeževalci več moči nad praznovernim ljudstvom kakor ravno v teh dneh. Pred kratkim je neki seljak v Užicah prorokoval, da je naše prvo zasedenje Belgrada trajalo 7 dni, drugo pa ne bo daljše preko 7 mesecev. Sedem mesecev je že davno minilo, sedaj se mož tolaži, da bo zasedenje trajalo sedem mesecev v novem letu, tedaj še mesec julij. Mnogi so pa tudi zavrgli brezmišeln nade in pravzaprav se ne moremo pritoževati o obnašanju ljudstva. Tudi celo dalekosežnih izrazov lojalnosti od strani ljudstva ne manjka. Seveda si je treba v vsakem posameznem slučaju napraviti lastno sodbo, v koliko vodi to postopanje odkritosrčno spoznanje položaja ali pa oportunitizem. Na drugi strani pa Srbi tudi zato niso svobodni v svojem ravnanju, ker se boje, da bi jim Pasičeva vlada, če se vrne, bridko poplačala vsak pošten sporazum s sedanjo vlado.«

Kakšna načela vodijo Vašo eksclenco v sedanjih razmerah?

Generalni guverner je odgovoril: »Zahtevamo najstrožje izpolnjevanje vseh določb, kar najstrožje kaznujemo vsak prestop, prepovedujemo prav vsako politično udejstvovanje, toda s pravično upravo skušamo v ljudstvu vzbuditi smisel za red in disciplino. V resnici srbskega naroda niso samo politično preveč razdražili, ampak tudi izrabljali. Vlada stranka je vedno delala samo za svoje pristaše in s pogledi, ki so bili vedno obrnjeni samo na Bosno in Hercegovino, na Hrvaško in Makedonijo, je vzgojila ogromen duševni proletarijat in nevarno politično inteligenco. V tej deželi, ki bi bila lahko toliko torila za svoj agrarni razvoj, svoje ruarstvo, industrijo in trgovino, je bila neoblična gimnazij, v katerih niso vzga-

jali nič kakor same politikujoče advokate in politike brez mest. Ti so živeli od političnih strasti naroda, zlorabljali so ga vodili na krive poti. Danes pa so so njegov živahen smisel za politiko in deželne meje najstrožje zaprte vsaki zvezi s temi politiki. Vse časopisje je v naših rokah in prav vsa politična zborovanja so prepovedana.«

»Kaj pa popi?«

»Tudi popi so samo tako dolgo nevarni, dokler se trpi njihovo politično agitacijo. Danes morejo pod našim nadzorstvom občevati z ljudstvom potem cerkve samo v strogo verskih stvarih. Navaditi se morajo, da naj bodo samo dušni pastirji, ne pa politični zapeljivci naroda. Končno pa so tudi popje oportunisti. Največji del svoje plače dobivajo od vlade in so zadovoljni s svojo usodo.«

Razgovor pride na gospodarska vprašanja. Zasedeno ozemlje je razdeljeno v 13 okrajev, katerim načeljujejo častniki vojaške generalne gubernije. Srbsko samoupravo so obdržali le po občinah.

»Skoro povsod se je v precejšnji meri posrečilo najti zanesljive moze, ki pod vodstvom avstrijskih in ogrskih srbsčine večjih komisarjev vodijo občinske posle.«

V teh mesecih nam je dalo največ posla vprašanje, kako naj izrabimo zemeljo. S doseženim smo pač lahko zadovoljni.

Ko sem z novim letom prišel v komaj osvojeno zemljo, smo se morali še boriti s posledicami vojne in slabega srbskega gospodarstva. Prebivalstvo je bilo blizu na tem, da umrje lakote. Ni bilo ne semen ne strojev. Nekaj čudovdnega je, kako malo je srbska vlada storila za to deželo. Z velikimi stroški in težavami smo med vojaškimi transporti pripeljali semen in strojev in danes smemo reči, da se bo ljudstvo in okupacijska armada preživela iz nove letine. Tudi srbska živinoreja, ki je v vojski zelo hudo trpela, se polagoma boljše.

Kako pa križete stroške uprave?

»Največji del seveda nosi monarhija kot predujem. Srbskim uradnikom, invalidom in družinam srbskih častnikov plačujemo polovico plače. Samo v Belgradu podpiramo nekaj desetisoč revežev. Nakupili smo žitnega kruha, semen in strojev za naš denar. Od davkov smo zaenkrat mogli obdržati le občinske naklade. Merodajnim mestom monarhije pa smo predložili davčni načrt, ki se po možnosti naslanja na srbski davčni sestav, pač pa odpravlja njegovo krivičnost in pristranost. Posebno temeljito se bavimo z vprašanjem valute. Dosedaj je dinar imel prisilen kurz. Za 50 vinarjev so ga morali jemati v plačilo. Dejansko pa je bil vsled raznih okoliščin v škodo naše veljave dinar zelo skočil kvišku. Da pomaga bogatim srbskim beguncem in pa da tudi nam dela težave, je n. pr. francoska vlada izjavila, da hoče vzeti v plačilo do 3 in pol milijona dinarjev po kurzu 86 centimov. Nato je kurz dinarja tudi v Srbiji rapidno poskočil, čeprav francoska vlada ni jemala v plačilo preko one svote. Sedaj bomo določili prisilni kurz za krono, katero bodo morali jemati za 2 dinarja. Razum tega bomo vse dinarje, kar jih je v deželi, dali pretiskati in nepretiskani dinarji čez gotov čas ne bodo smeli več v promet. Kajti ne samo srbska kovalnica denarja in tiskarnica za bankovce

sta v tujini, ampak tudi cela zaloga zlata in zato je še vedno dana nevarnost, da bi Srbi izdali nepokrite bankovce v neomejenem številu. Zanimivo bo, koliko število dinarjev bo srbsko ljudstvo prineslo k temu pretiskavanju in jih dalo v promet po kurzu 50 vinarjev. Po tem bo lahko soditi, koliko ljudstvo še veruje svojemu upanju, da bo še videlo svojo izgnano vlado priti nazaj v deželo.«

»Ali se ni bati, da se bo ljudstvo skušalo odtegniti davkom s tem, da ne bo prineslo dovolj dinarjev pretiskati?«

»Ne,« je odgovoril general. »Vse žito preko lastne potrebe mora ljudstvo oddati vladi in s tem lahko zabranimo vsako davčno zatajevanje.«

Glede šolstva je rekel guverner: »V vseh šolah in v vsem javnem prometu se sedaj rabi samo latinica mesto cirilice. Tudi vse srbsko pisano časopisje izhaja v latinici. To ni noben zločin nad svetimi sporočili pravoslavja, kakor se je to trdilo od različnih strani, kajti cerkvena pisava je že itak različna od cirilice in drugič tudi ne mislimo uničiti cirilice kot kulturni element srbskega. Pač naj bo samo to, kar more biti že danes: kulturni element višjega reda, ki ne začenja za dnevno potrebo, če se naj Srbi, kakor moramo to želiti, v bodoče ne orientirajo po vzhodu, ampak proti zahodu.«

General ne dvomi, da bi se z drugačno gospodarsko in trgovsko politiko Srbov ne dalo pripraviti do interesne skupnosti z monarhijo. Sicer pa se glede bodočnosti Srbije general omeji na to, da govori samo kot vojak in ne kot politik.

»Dokler moramo misliti,« pravi general, »da so v Srbiji elementi, ki so sovražni monarhiji, bo vedno živelo srbsko vprašanje. Gre se le zato, ali naj se iz njega napravi zgolj problem notranje politike, ali pa naj se to vprašanje pusti še nadalje veljati kot faktor zunanje politike. Meni kot vojaku se vidi sovražnik v moji sobi, kjer imam jaz pištolo v roki, še vedno manj nevaren, kakor pa sovražnik pred vrati, kjer on nosi revolver.«

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 1. julija. Uradno se poroča:

Na Doberdobski planoti je bojno delovanje v severnem odseku po srđitih bojih, v katerih so naše čete vzdržale vse svoje postojanke, bistveno popustilo; v južnem odseku pa so Italijani nadaljevali svoje napade, in ko so bili odbiti ti napadi, zelo živahni topovski ogenj. Zajeli smo 5 častnikov in 105 mož.

Na koroški bojni črti so oddelki alpincev zastopali napadali severno od Jezerniške doline.

Med Brento in Adižo so se izjavili sovražni sunki proti našim postojankam v okolišju vrhov Cima Dieci in Monte Zebio, proti Monte Interrottu, ob Pasubiju, v Arški dolini in na robu Zugne.

Italijanski topovi so obstreljevali Arco. Naša pomorska letala so vasi S. Canziano, Bestrigna in Staranzano ter tržiško ladjedelnico izdatno obmetala z bombami.

Dunaj, 2. julija. Uradno se poroča:

V južnem odseku Doberdobske planote so Italijani včeraj nadaljevali silovit artiljerijski ogenj in napade proti prostoru vzhodno od Selc. Ti tudi ponoči trajajoči napori sovražnika so bili brezuspešni, ker

so branilci vedno vzdržali. Tudi med Brento in Adižo so se ponovili brezuspešni sunki proti številnim točkam naše bojne črte. V ozemlju Marmolata so naše čete odbile več napadov italijanskih oddelkov. V Ortlerskem ozemlju smo priporili en kristalni vrh. Včeraj smo ujeli nad 500 Italijanov, med njimi 10 častnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 1. julija. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 29. junija: Dasi-ravno je odpor sovražnika v ugodnih, za obrambo do skrajnosti že naprej pripravljenih zapornih postojankah zelo srđit, smo včeraj zopet napredovali v prodiranju med Adižo in Brento. V Arški dolini so naši alpinci po srđitem boju osvojili utrdbo Mattassone, jugozapadno od istoimenskega kraja, dočim so pehotni oddelki zavzeli vrh hriba Monte Trappola. Da bi zadržal naše prodiranje, je sovražnik zvečer v odseku Zugne srđito napadel, a smo ga zavrnili z velikimi izgubami. Ob Pasubiju smo osvojili sovražne jarke pri Malgi Cosmagorne. Ob Posini je težavni teren in ogenj težke artiljerije z Borcole zadrževal našo ofenzivno akcijo; vendar so pa naše čete v boju s sovražnikom prodirale od skale do skale proti Grisu in so osvojile močne postojanke na hribu Colle Betta na pobočju Monte Maja. Na planoti Sette Comuni je sovražnik močno utrdil severni rob doline Asse, vrhove na levem pobočju Galmararske doline in v nje zožitvi do Passo dell' Agnello. Težko dostopni gozdni svet je ugoden za nameščenje strojnih pušk, dočim pa z dalje zadaj ležečih postojank sovražni topovi velikega kalibra neprestano obstreljujejo dohode k postojankam. Včeraj smo popolnoma zasedli južni rob doline Asse in se polastili močnih okopov v bližini vrhov Colle Zebio in Colle Zingarella. Na ostali fronti do kraške planote je položaj neizpremenjen. Na kraški planoti je naša pehota s sijajnimi napadi vdrila v nekatere sovražne jarke in jih nekaj osvojila. Sovražni letalci so davi vrgli na Videm tri bombe, katerih ena je zadela civilno bolnišnico, ubila dva bolnika, enega pa ranila. Ostale bombe niso povzročile niti človeških izgub niti škode.

Na bojišču pri Gorici.

Goriško, 30. rožnika 1916.

Laški napadi na celi bojni črti pri Gorici v noči od srede na četrtek so bili izredno ljuti. Pri Sv. Mihaelu se je posrečilo celo sovražniku hipno udreti v naše strelne jarke, toda bil je zopet vržen nazaj. Tudi Gorico in naše okoliške vasi so obstreljevali Lahi. Seveda žal ne brez žrtve. — Tudi nocojšnjo noč je bilo na posameznih mestih precej močnega kanonada. Danes je zopet mirno.

Boji z Lahi.

Vojni tiskovni stan, 1. julija. Vojni poročevalci javljajo z odobrenjem vojnega tiskovnega stana: Na laški bojni črti so včeraj boji nekoliko ponehali. Čadorna napada, italijanske napade so zato naši odbili; na Doberdobski planoti je Lah napadel le južno od Doberdobske planote; napadi so odbiti s krvavimi izgubami za sovražnika. Kakor vselej, kadar napada, je napadal Italijan včeraj tudi brez uspeha v Jezerski dolini. Italijane so naši odbili tudi tu v gorah zahodno od Rabelskega jezera. Med Adižo in Brento so odbili naši na zahodnem delu naše bojne črte sunke na Cima Die-

ci, Monte Zebio, Monte Interrotto, na zahodu od Posabio in v ozemlju Zugna.

Laška ofenziva zadela na nepremagljivo zapreko.

Lugano. Italijansko časopisje priznava, da je zadela italijanska protiofenziva na nepremagljivo zapreko. Cadornova poročila zato poročajo le o bojih pri Soči.

Poveljnik laških čet na tirolski bojni črti. Laškim četam na tirolski bojni črti poveljuje general Pegori-Giraldi.

Sodba polkovnika Repingtona o avstrijski tirolski bojni črti.

Lugano. 1. julija. Polkovnik Repington je brzojavil iz italijanskega glavnega stana »Timesu« 30. junija:

Včeraj sem opazoval nastope Avstrijcev in njih zadnje straže. Avstrijska armada ni slaba; izgubila je le malo ujetnikov. Avstrijci zavzemajo močne postojanke, v katere so se umaknili, da so skrajšali svojo bojno črto. Sovražnika moramo zato spoštovati; prizadel nam bo še veliko skrbi, ker razpolaga s silovitimi topništvom in s številnimi strojnimi puškami. Opozarjati se mora na to, da so avstrijske obrambne postojanke izvrstne. Ne pričakujemo zato od Italijanov velikih načrtov in hitrih nastopov. Na tej bojni črti se nahajajo izvrstne avstrijske čete.

Protiofenziva Cadorna.

Barzini izvaja o protiofenzivi Cadorna v »Corriere della Sera«: Cadorna je zbral za protiofenzivo novo armado, ki je nastopila 22. maja; šteje nad pol milijona vojakov, 20.000 častnikov, nad 40.000 voz in veliko konj. Nova armada je stala 2. junija nasproti Arsi-eru in Asiagu. Eno divizijo so prepe-ljali v avtomobilih v eni noči s koroške bojne črte k Pasubio, kjer so znašale njene žrtve, tako pravi Barzini, kakor tudi pri Passo Bonele in pri Novegno, nad 60 odstotkov. Pri utrdbi Lissar je le malo manjkalo, da ni raztrgala avstrijska granata Cadorno, ki je tam narokoval povelje.

Spletke Salandra.

Lugano. »Idea Nazionale« se prito-žuje, ker organizirajo prijatelji doseda-njega ministra Grippo tajno opozicijo. Ni se odstranila diktatura Giolittija za to, da se ustvari Salandrova diktatura proti Giolittiju.

Italijanska zbornica.

Curih. 1. julija. (Kor. ur.) Ob začetku seje se je omenjalo ponovno letalsko bom-bardiranje Vidma, nakar sta en reformni in en oficijelni socialist izrazila simpatije obsojenemu nemškemu poslancu Lieb-knechtu, napadajoč Nemčijo in izražajoč upanje, da pride konec militarizma in vojne. Klerikalci Tavini, Ciriani in Nava so označili stališče svoje skupine in izja-vili, da soudeležba klerikalca Mede v mi-nistrstvu ne pomenja kompromisa z Vati-kanom, po katerem bi papež sploh ali v kakih aktualnih političnih vprašanjih na-pram Italiji in drugim državam mogel kaj pri-dobiti. Zakladni minister Carcano je ob-širno poročal o finančnem položaju. Dr-žavni izredni izdatki so znašali v preteklem letu 7800 milijonov lir, od katerih odpada 7022 milijonov na vojno, 384 na mornariško, 224 na zakladno in 171 na ostala minist-rstva. Za armado in mornarico je poleg rednih treba še 619 milijonov izrednih iz-datkov na mesec. Podpore rodbinam mo-bilizirancev znašajo na mesec 60 milijonov. Z vojnimi posojili oziroma državnimi za-kladnicami se je v državi dobilo 3400, oziroma 1800 milijonov, s krediti v inozem-stvu pa 2400 milijonov. Poskrbljeno je, da bo Italija imela sredstva za nadaljevanje vojne do slavnega miru, obenem pa tudi, da gospodarski narodni organizem ne izkr-vari. Delavstvo podpira država s tem, da mu daje dela v kakih 1000 delavnicah za orožje in municijo. Poskrbeti je treba za razvoj trgovinskega brodogoja in izdatne zveze s kolonijami ter izpopolnitev indu-strije in zboljšanje kmetijstva. Ministrov govor je zbornica živahno odobrvala. So-cialisti Turati je poudarjal sicer načelno opozicijo proti vladi, a vendar izražal za-upanje v poštenost novih ministrov, ki naj se izkazuje glede vprašanja cenzure in in-terniranec. Sploh pa misli, da je nasprot-stvo med večino in socialisti bolj dozdevna kot resnična, ker nihče ne želi drugega, kot zmage italijanskega orožja in skorajšnje vrnitve dobrot miru. Po nekaterih manj važnih stvareh se je seja zaključila.

Curih. 2. julija. (K. u.) Začetkom včerajšnje seje italijanske zbornice so obravnavali predlog za izpopolnitev skrbstvenih odredb za begunce iz Be-nečije, katerih je nad 100.000. Nato je govoril radikalec Gasparotti o kršitvi mednarodnega prava in humanitarnih načel, katero je baje zakrivila Avstro-ogrska nasproti italijanskim interni-rancem in ujetnikom. Ko je Gasparotti trdil, da so avstro-ogrski častniki in vo-jaki mnogokrat dobili povelje, da ne love Italijanov, marveč jih pobijajo, je

zaklical socialistični poslanec Massi: »To se godi v vseh armadah, tudi neka-teri naši častniki delajo isto. Pri teh besedah je nastal proti Massiju velik hrup. Massi je zaklical: »To je resni-ca!« Vojni minister Marrone je odvrnil: »Laž je patriotična dolžnost!« Republi-kanski poslanec Aqua se hoče vreči na Massija, a se pri tem onesvesti in se zvrne vznak. Ko nesejo Aquo iz dvora-ne, se hrup nadaljuje. Cela zbornica se razdeli v dva velika bojna tabora, ki se psujeta, kar se da. Podpredsednik Alessio pozove Massija, naj prekliče žalitev italijanske armade. Poslanec Massi izjavi, da ni žalil armade, mar-več dal le izraza ogorčenju nad tem, da se nekateri voditelji hvalijo, da niso lovili sovražnikov.

Italijani in pripustitev sv. očeta k mi-rovni konferenci.

Lugano. 1. julija. Dozdevno narod-no slogo v italijanski zbornici je zelo skalil odločen nastop katoličana Tovi-ni, ki je zahteval, da naj se papeža pri-pusti k bodoči mirovni konferenci. Lé-vica mu je odločno ugovarjala, pač pa je ploskala katoliškemu Cirianiju, ki je rekel, da bi tudi italijanski katoličani morali papeževu udeležbo odklanjati, če bi jo priporočali osrednji sili, da bi s tem delali težave Italiji. Italijansko časopisje sedaj dosti piše o tem vpraša-nju. »Secolo« in glasila drugih protika-toliških strank so kar vsa iz sebe. Za Tovinijev govor pravijo, da je ravno ta-ko škodljiv interesom Italije, kakor Tre-vesov govor za takojšen mir. »Corriere della Sera« pravi, da so vsi predpogo-ji za rešitev tega vprašanja še tako nego-tovi, da je razprava v zbornici velika nespamet. Pri tej priliki pa italijansko časopisje zatrjuje, da je napačna v osrednjih državah razširjena vest, da je ententa na željo Italije papeža že končno veljavno izključila od mirovne konference.

Toča v gornji Italiji.

Lugano. 30. junija. (Kor. ur.) Močna toča je v kakih dvajsetih občinah gornje Italije skoraj popolnoma uničila bogata žitna polja. V vercelski provinciji so bila točna zrna tako debela, da so ubijala gosi in kokoši.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. 1. julija. Uradno se poroča: Pri Tlumaču je avstro-ogrske čete ar-made generala Bothmerja napadla tri kilo-metre dolga in šest členov globoka masa konjice. Sovražnik je bil razpršen in je imel težke izgube.

V vzhodni Galiciji in Bukovini nič po-membnega. V Voliniji napredujejo napadi zveznih armad. Potisnile so sovražnika na-zaj južno od Ugrinovega, zapadno Torčina in pri Sokulu. Od začetka junija je bilo južno od Pripjeta zajetih 158 ruskih častni-kov, 23.075 mož, več topov in 90 strojnih pušk.

Dunaj. 2. julija. Uradno se poroča:

V Bukovini pri neizpremenjenem po-ložaju nobenih posebnih dogodkov. Za-hodno od Kolomeje in južno od Dnjestra se razvijajo novi ljuti boji. Severozahodno od Tarnopola so avstrijsko-ogrski in nem-ški bataljoni zopet osvojili višino Voro-bijovko. Ujetih je 7 ruskih častnikov in 982 mož ter zaplenjenih 7 strojnic in 2 me-talca min.

Napad pod poveljstvom generala Lin-singena stoječih zavezniških bojnih sil je tudi včeraj na številnih točkah znatno na-predoval. Število ujetnikov in plena se množi. Ruski protinapadi so se izjalovili. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin. 1. julija. Veliki glavni stan: Linsingena armada skupina: Zapadno od Kolkov, jugozapadno od Sokula in pri Vičinah smo vzeli ruske po-stojanke. Zapadno in jugozapadno od Lucka se vrše za nas uspešni boji. Ujet-nikov so izgubili Rusi včeraj 15 častnikov, 1365 mož, od 16. junija dalje pa 26 čast-nikov in 3165. Pri armadi generala Both-merja je sovražnik brezuspešne, jugoza-padno od Tlumača izvršene konjiške na-pade moral plačati s težkimi izgubami.

Berlin. 2. junija. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generala p.l. Lin-singena:

Napad napreduje. Število ujetnikov se je zvišalo za 7 častnikov in 1410 mož. Na raznih točkah smo včeraj odbili so-vražne napade.

Vojna skupina generala grofa Bothmerja:

Nemške in avstrijske čete so pred kratkim od Rusov zasedeno višino Voro-bijovka, severozahodno od Tarnopola, osvo-jile in sovražniku vzele na ujetnikih 7 čast-nikov, 882 mož, na plenu pa 7 strojnih pušk in 2 metalca min.

Vrhovno vojno vodstvo.

IZGUBE RUSOV.

Dunaj. 3. julija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se javlja.

Napovedi poročil in drugi viri, ki smo jih našli pri ruskih ujetnikih, omo-gočajo zdaj približno sliko o izgubah ruske armade do zdaj med njeno ofen-zivo, ki jo je pričela pred štirimi tedni. Sovražnik je zbral, da je nadaljeval na-pade, v okviru svojih armad na bojišču znatne sile nadomestilnega moštva, ki je šlo 50 do 75 odstotkov stanja čet v bojni črti. Le tako je mogel sovražnik s polki, ki so izgubili en dan polovico ljudi, že drugo jutro zopet s popolnim stanjem napadati. Seveda ne morejo neprestano tako zapravljati ljudi niti Rusi. Med neštetimi zgledi bodi naved-en le eden: ruski pešpolk št. 53, ki se vojskuje v vrstah armade generala Le-šickega v vzhodni Galiciji. Navedeni polk je štel 6. junija 3250 mož; čez štiri dni le 800, izgubil je namreč 2450 mož: 75 na sto ljudi; dne 14. junija so vr-stili polku 2200 mož. Približno je dose-gel polk zopet svojo vojno silo, a 21. ju-nija jih je bilo 5 med 8 stotnijami po-polnoma uničenih, tri stotnije so pa šte-le le 20 do 50 pušk.

Podobne razmere so se pojavile kot posledica morilne taktike množic po ruski vojni upravi skoraj pri večini čet, katerim je poveljeval Brusilov. Vsi za-nesljivi podatki soglašajo v tem, da pri-pravljena nadomestila do ¾ vojnega stanja več ne zadoščajo za popolno po-novitev vojne moči, privedi so morali zato iz nadomestnih čet v zaledju novo pičo topovom. **Ruska južozahodna ar-mada je izgubila v enem mesecu vojske na mrtvih in ranjenih do 500.000 mož.**

VOJNI POROČEVALCI O BOJIH Z RUSI.

Vojni tiskovni stan. 1. julija. (Po-ročilo vojnih poročevalcev potrjeno po vojnem tiskovnem stanu.) Brez poseb-nega vpliva s strani sovražnika so se zasedle postojanke južozahodno in za-hodno od Kolomeje. Zdi se, da sovra-žnik radi svojih izredno krvavih izgub ni močnejše pritiskal. Primeroma mi-rno je bilo tudi v Bukovini; Rusi so na-padali severno krilo Pflanzereve ar-made. Pri Tlumaču severnovzhodno od Otinije so poizkusili Rusi presene-titi naše. Velike konjeniške čete, šest vrst globoke, so napadle naše tamoš-nje postojanke. Takojšen ogenj naših topov, strojnih pušk in ogenj pehote, ki je mirno streljala in se ni ustrašila množic konjenikov jezdočih proti njej, je strašno podiral ruske konjenike. Na-pad se je zrušil s strašnimi izgubami za Ruse. Naše armade pri Stripi, v vz-hodni Galiciji in v južni Voliniji so imele včeraj mirnejši dan. Linsingen-ova vojna skupina pridobiva stalno na prostoru proti ruskim armadam v Ka-ledinu in v Sahorovu. Sovražniku so naši iztrgali včeraj nekaj postojank južno od Ogrinova, zahodno od Torči-na in pri Sokulu. Severno od tam je bilo tudi včeraj mirno.

BOJI V BUKOVINI.

»Vossische Zeitung« javlja iz Bu-karešta: V bukovinskih gorah divjajo zelo ljuti boji. Rusi so doživeli, kakor se poroča z bukovinske meje, močno poraženi pri Jakobenuju, Seletinu in pri Kiribabi; izgubili so na tisoče ujetni-kov, mrtvih in ranjencev. Nad 80.000 Rusov je napadalo, a po ljutem ognju so jih odbili z velikimi izgubami zanje. Iz Črnovic odhajajo vsak dan velika krdela, da nadomeste v črtah Rusov nastale vrzeli. Prenapolnjene so vse bolnišnice v Črnovicah, Gurahumovi in v Kimpolungu.

RUSKI PRODIRALNI POIZKUS PRI KOLOMEJI.

Curih. Glede na ruski prodiralni poizkus, vzhodno od Kolomeje se tu opozarja, da poizkuša ruska armada iznova prebiti bojno črto zaveznikov. Ker so naleteli Rusi pri Stripi in sever-no od Dnjestra na krepak odpor, so na-daljevali sunek proti Kolomeji. Rusi so tudi tu nastopili s premočnimi množicami pehote in z močnim topni-štvom. Avstrijske čete so se morale upogniti, a sodi se, da bodo tudi tu kma-vu ustavili rusko prodiranje. Splošno se lahko reče, da so se pričeli boji na ruski bojni črti sterilizirali.

RUSI V KOLOMEJI.

Petrograd. 2. julija. (K. u.) Petro-grajska brzojavna agentura javlja: Kolomea, kjer se stekajo najvažnejše železnice iz Bukovine, je v naših rokah.

USPEHI NEMCEV PRI LUCKU.

Amsterdam. 1. julija. Vojaški so-trudnik lista »Times« izjavlja, da se nadaljujejo nemški napadi pri Lucku, pri Stiru in pri Stohodu se je ojačil od-por. Zelo nevarno je, če sovražnik pro-dre še nekaj milj, ker bi tako lahko ob-streljeval s svojimi topovi Luck-Kovel; Rusi bi ne mogli v tem slučaju držati važnega ključa pri Stohodu.

SIPAJOČ OGENJ IZ 4000 TOPOV.

»Kölnische Ztg.« piše k bojem pri Lucku: Tam je delovalo v 36urnem si-pajočem ognju 4000 topov. Novi Brusil-ov način, da pritegne v sipajoči ogenj lastno napredujočo pehoto, se je pono-vil. Množico za množico so gnali na-prej. Strašno borenje prvič v svetovni vojski ni imelo značaja moderne bitke.

VSI IZURJENI POLKI PRI BRUSILOVI ARMADI.

Kodanj. Dobro izurjene polke mo-rajo zdaj pošiljati Brusilovi armadi; malo azijsko armado tvorijo le na pol izurjene čete. Ker nastajajo tudi velike ovire glede na preskrbo z živili, meni-jo petrogradski krogi, da ruska armada ne bo mogla več dolgo držati svojih se-danjih postojank.

IZ ZLOCZOWA IN OKOLICE.

Krakov. 1. julija. »Kuryer Lwow-ski« poroča o položaju v Zloczowu in okolici: Zloczow, ki leži ob železnici v Tarnopol, je že v prvih dneh ruske ofenzive čutil vojne dogodke; begunci iz vzhodnih ozemelj so trumoma šli skozi mesto. V prvi vrsti so bili judje iz mest Sassow, Bialy Kamien in Oolesko. Te judovske množice so vznemirile tudi judovsko prebivalstvo v Zloczowu, in sicer zato, ker so bili Rusi lani ob svojem begu izjavili, da ako še kdaj pridejo v Zloczow, ne bodo pustili žive-ga nobenega juda. Posledica je bila, da se je začelo mesto hitro prazniti. Za vo-zove v Lvov so plačevali do 200 kron. Ko je beg naraščal, so jeli begunci od-pravljati v skupinah. Nad 70% trgovin je zaprtih. Cene živilom so padle. V mestu je mirno in vsi uradi poslujejo redno dalje.

VESTI IZ ZASEDENIH GALIŠKIH KRAJEV.

Krakov. 1. julija. »Czas« poroča po poljskih listih o razmerah v onih delih gališkega Podolja, ki so jih zasedli Ru-si: V Tarnopolu posluje od zime 1915 Czartoryski kot guverner, čeravno sega ruska fronta od Tarnopola le malo ki-lometrov proti zapadu. Cela pokrajina med obema rekama Seret in Strypa je popolnoma opostošena in celokupno prebivalstvo je zbežalo. Vasi so izginile in bile takorekō zravane z zemljo. Drugače je v prostoru vzhodno od Se-reta; izmed tamkajšnjih mest je Hu-siatyn popolnoma opustošen, Trembow-la pa napol upeljena. To opustošenje izvira od začetka vojne. V bojih lanske jeseni je bilo zelo poškodovano mesto Czortkov. Nasprotno je pa Tarnopol le malo poškodovan in so vse drugačne vesti neresnične. Vsa tamojšnja javna poslopja so zasedli Rusi, poljski sokol-ski dom so izpremenili v pravoslavno cerkev, ljudsko šolo pa v vojašnico. Po-sluje le še magistrat, na katerega čelu stoji namesto prejšnjega župana, ki so ga bili Rusi kot talca odgnali na Rusko, bivši državni poslanec Emil Michalow-ski. V Tarnopolu uraduje sodna oblast, mestna hranilnica in neka zavaroval-nica.

BARJE O DOBI VOJNE.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Petrograda: Ruski finančni minister Bark je opozoril ostala mini-strstva, naj varčujejo, kolikor le more-jo, ker breme obresti vedno narašča in ker so odpadli dohodki po sovražniku zasedenih ozemelj. Proračun se mora ozirati na okolnost, da bo mogoče tra-jala vojska še tudi leta 1917.

SAZONOV O SMOTRU SPORAZUMA.

Köln. 1. julija. Sotrudniku lista »Ru-skoe Slovo« je izjavil ruski zunanji mi-nister Sazonov glede na stremiljenja nemškega kanclerja, da odvali krivdo za svetovno vojsko na druge: Dejanski političen položaj je tak le: Francija in Rusija sta kljub ljubezni do miru skle-nili, da zlomita za vsako ceno drznost Nemčije in da odvadita sosedom stopa-ti na prste. Krivi so vojske vsenemški hujskači; kancler je bil preslab, da bi bil nastopil proti njim; pod neposred-nim vtisom nekega nemškega diplo-mata se je sestavil ultimat Srbiji in se predložil cesarju v odobrenje za kan-celjevimi hrbtom.

MIROVNI POSVET RUSKEGA PLEM-STVA.

Kodanj. 1. julija. Po dolgem obo-tavljanju je dovolila ruska vlada po-svet plemičev, a prepovedala objaviti sklepe, ker bodo na kongresu obravna-vali tudi vprašanje o miru.

EDINI POLJSKI DNEVNIK V PETRO-GRADU ZATRT.

Dunaj. »Novoe Vremja« javlja: Vr-hovni poveljnik petrogradskega vojaškega okraja je prepovedal edini petrogradski dnevnik »Djennik Petrogradski«.

NAŠI VOJNI UJETNIKI V RUSIJI.

Dunaj. 1. julija. (K. u.) Ameriško veleposlanstvo v Petrogradu je na br-zojavno prošnjo c. in kr. zunanjega mi-

Stockholm, 1. julija. Angleško č
sonisie javlja, da ie pričel Villa ofenz

vo proti Združenim državam. Pravijo, da se je Villa sprijaznil s Carranza in da postopata sporazumno. Vojaki generala Villa so napadli, oplenili in porušili hiše ameriških kolonistov v Bonaventuri in v El Valle v državi Chihuahua; ljudi so odpeljali kot talnike.

»Neutrlna« Amerika.

Rotterdam, 1. julija. »Daily Chronicle« javlja: Izvoz Amerike je dosegel maja 472 milijonov dolarjev, 61 milijonov več kot druga leta. V zadnjih tednih so države sporazuma zopet poslale za 10 milijonov zlata v Ameriko.

Sir Roger Casement.

Papež in španski kralj za pomiloščenje.

Genf, 2. julija. Pariško socialistično časopisje izve, da bo španski kralj Alfonso prosil za pomiloščenje Casementa. Irski prelati prosijo papeža, da bi tudi on posređoval.

Genf. »Paris Midi« pravi, da lorda Casement ne morejo usmrtiti, ker bi usmrčenje strasti na Irskem preveč razplamtelo. Pariško socialistično časopisje poroča, da bo prosil španski kralj Alfons, naj se Casement pomilosti.

Revizija proti obsodbi.

Rotterdam, 1. julija. Casement je prijavil priziv in zahteval revizijo svoje sodne razprave.

Rotterdam, 1. julija. Revizija proti obsodbi v procesu Casement je bila včeraj vložena. Ameriški zagovornik Casementa, Doyle, bo ostal v Londonu, dokler se o revizijskem predlogu ne bo odločilo.

Casementa so prepeljali v celico za obsojence v ječi Pentonville. Včeraj so mu dovolili, da je govoril s svojim zagovornikom. Bil je dobre volje in poln zaupanja.

Sv. oče in Ircl.

Reichspost poroča: Sv. oče je večkrat prosil za pomiloščenje obsojenih angleških vstaških voditeljev. Zadnji korak je veljal Casementu, za katerega je pri papežu prosilo obilo ameriških Ircev. Papež je odobril pod pokroviteljstvom treh ameriških kardinalov stojajočo pomožno akcijo, ki je za družine obsojenih Ircev nabrala poldrug milijon dolarjev.

Irske stvari.

Rotterdam, 30. junija. (Kor. ur.) V angleški dolnji zbornici je zahteval lord Salisbury pojasnil o pogajanjih glede Irske in je vprašal, ali se pri uvedbi irske avtonomije izroči samouprava zvestim podanikom ali sovražnikom kralja. Lord Crewe je v svojem odgovoru grajal, da se stvar spravlja v razgovor v tem štadiju. Lord Middleton je dejal, da se je izbral kar najslabši čas. Če bi se sedaj vršile na Irskem splošne volitve, bi bila izvoljena Nemcem prijazna večina. Lord Landsdowne je sporočil, da kabinet še ni ničesar sklenil glede irskih predlogov. Vrše se še posvetovanja o točkah odločilne važnosti. Nadaljevanje vojne tvori edino skrb vlade. Ureditev irskega vprašanja še ni zavzela stalnih oblik. Lloyd George je sicer pooblaščen za pogajanja, toda vlada ni nikakor vezana, da bi sprejela predloge.

Važnost irske vstaje za Angleže.

Genf. »Eclair« pravi: Vstaja Ircev je za Angleže hujša, kakor če bi bili izgubili največjo bitko.

Sir Roger Casement.

Razna poročila.

Kardinal Skrbensky odšel v Olomuc.

Praga, 1. julija. (Kor. ur.) Kardinal-knez nadškof dr. baron Skrbensky je danes zapustil Prago in odpotoval v svojo novo nadškofijo Olomuc.

Vojna razstava na Dunaju.

Dunaj, 1. julija. (Kor. ur.) Danes se je vršila slovesna otvoritev pod častnim predsedstvom vojnega ministra barona Krobatina se nahajajoče vojne razstave v cesarskem vrtu v Pratu. Otvoril jo je v cesarjevem imenu nadvojvoda Franc Salvator.

Zamenjani invalidi.

Dunaj, 1. julija. (Kor. ur.) Danes je dospelo semkaj 368 avstro-ogrskih zamenjanih invalidov. Poleg zastopnikov vojaških oblasti so jih sprejeli med drugimi nadvojvoda Leopold Salvator s soprogo in hčerami ter nadvojvoda Karel Stefan.

Nakupovalnica za živino v Budimpešti.

Budimpešta, 1. julija. (Kor. ur.) Pod pokroviteljstvom vojnega ministrstva se je ustanovila centralna nakupovalnica za klavno živino, ki ima nalogo, da, ozirajoč se na zahteve civilnega prebivalstva, skrbi v prvi vrsti za pokrivanje potrebščin armade v klavni živini.

Liebknecht ni izključen iz stranke.

Lipso, 1. julija. Vodstvo socialno-demokratske stranke je sklenilo, podati izjavo, da posl. Liebknecht z obsodbo ni izključen iz stranke.

Drobnarije iz Nemčije.

Na Nemškem so dali popisati vse zaloge tobaka. Po mestih z več nego 40.000 prebivalci bodo občine trikrat na teden pobirale ostanke jedil in kuhinjskih odpadkov, v kolikor jih posamezne družine ne pokrmijo doma. Nemška vlada je izdala ostro odredbo proti takozvani »verzihi trgovini« (Kettenhandel) z živili in krmili. Predno blago pride do konsumenta, gre skozi šest sedem in še več rok, katere se vsake prime nekaj masnega zaslužka. V Nemčiji bodo od 1. avgusta 1916 smeli trgovati z živili in krmili samo tisti, ki bodo dobili oblastveno dovoljenje. Kdor navija cene na grd način, posebno »z verziho trgovino«, bo dobiel do enega leta ječe in 10.000 mark kazni. Inerati o živilih in krmilih smejo v liste le z dovoljenjem policijske oblasti. Založniki listov so dolžni vposlane inerate shraniti najmanj tri mesece, sicer jih doleti tudi zgorajšnja kazen.

Španske izgube v Maroku.

Genf. Agentura »Radio« javlja iz Madrida, da so izgubili Španci v zadnjih bojih pri Ceuti 400 mrtvih in veliko ranjencev. V petek je zato zboroval v Madridu kronski svet.

Grof Salis-Seewis.

Prosimo denarnih prispevkov za knjižnico 17. pešpolka. Darovi naj se pošiljajo uredništvu »Slovenca!«

Primorske novice.

Goriški novomašniki. Prevzvišeni knez nadškof goriški g. dr. Francisek B. Sedej podeli dne 5. julija v cerkvi oo. cistercijanov v Zatični mašniško posvečenje naslednjim goriškim bogoslovcem: gospodom četrtoletnikom: Jožefu Hrenu iz Cerknice, Cirilu Munihu iz Sv. Lucije ob Soči, Petru Sepuleriju iz Ronkov na Goriškem in tretjeletnikom gg.: Alojziju Pavlinu iz Ravnice pri Gorici in Francisku Širaju iz Roba pri Kočevju. Novomašnikom voščimo obilo božjega blagoslova v vzvišenem poklicu!

— **Staršinstvo občine Osek-Vitovlje** na Vipavskem je v svoji seji dne 25. junija izvolilo za častne občane, upoštevajoč njihove zasluge za občino, sledeče gospode: barona Bauma, c. kr. okr. glavarja v Gorici, c. kr. nadkomisarja Znidaršiča, voditelja c. kr. okr. glavarstva v Ajdovščini, stotnika J. Cifka, vodovodnega inženirja, Jos. Bercé, nadučitelja v Oseku, in Fr. Franké, vikarja v Oseku.

Okrožnica vsem krajnim podružnicam goriškega zavoda za vzajemno

zavarovanje goveje živine. Z Dunaja nam pošilja goriški deželni odbor: Ravnateljstvo deželnega zavoda za vzajemno zavarovanje goveje živine je izdelalo, da vlada ponekod v naši deželi mnenje, da je zavod vsled vojnih dogodkov omejil ali celo ustavil svoje delovanje. To mnenje je povsem napačno, kajti slej ko prej smatra zavod za svojo dolžnost, delovati v izključno korist govedorejcev, ki baš vspricho vladajočih gospodarskih razmer zaslužijo vsega ozira in uvažanja v tistih mejah, ki so jih veljavna določila začrtala članom deželnega zavoda v prilog. Toliko zavod sam, kolikor tudi njegove podružnice in govedorejci v obče pa morajo vzajemno stremeti za enim in istim smotrom, namreč za tem, prvič, da se zavarovana živinčeta ohranijo kot zavarovana še nadalje in drugič, da se zavarujejo še nova živinčeta, vse to pa v namen, da se živinorejci obvarujejo pred težkimi izgubami, ki sicer brezposojno nastopijo, ako ponesrečena ali poginola živinčeta niso bila zavarovana. Deželni zavod posluje nepretrgoma še dandanes, dasi je bil vsled zapletljajev, ki so nastopili, primoran prenesti svoj sedež na Dunaj. Toda tudi tukaj kakor prej v deželi vrši svoj posel neskrbeno, izplačuje upravičenim zavarovancem odškodnine za škode, izplačuje nadalje lečilne stroške in slednjič tudi upravne in cenilne pristojbine za predsedništva. Dalje rešuje vse vloge, ki spadajo v njegov delokrog, sprejema nova zavarovanja kakor tudi semestralne podatke o pregledovanju in cenitvi posameznih živinčet, sprejema seveda tudi zavarovalnino, ustanavlja nove podružnice in daje na sploh vse potrebne pouke in nasvete ter preskrbuje predsedništva s potrebnimi tiskovinami. Vobče skrbi torej za to, da se zavodov glavni namen, dvigniti blagostanje živinorejcev v naši deželi, ohrani in po možnosti okrepi ter ima sedaj še bolj kot prej najboljše upanje za nadaljno uspešnejše in blagodejnejše delovanje v prid govedorejci. Na tem mestu opozarjamo, da skrbno negovanje govedorejca posebno v sedanjih kritičnih časih zamore donesti posameznikom največje koristi posameznega govedorejca z gospodarskim procvitom ljudskega blagostanja v deželi in z ljudskim blagostanjem vobče. Zato se mora naše delovanje podvojiti v pospeševanje začrtanega cilja. Napačno tolmačenje učinkovanja izrednih razmer na deželni zavod, sosebno pa dejstvo, da je moralo mnogo predsednikov in drugih članov predsedstva, sledeč ključu domovine zapustiti svoje domove, da se je nadalje skrčilo število članov in vsled tega seveda tudi število govedi, vse to je v mnogih slučajih dovedlo do tega, da so v upravnem letu 1915/16, to je v dobi od 1. oktobra do 30. septembra 1916 nekatere krajne podružnice molče ustavile svoje redno delovanje, tako so se opustile cenitve živinčet in tudi zavarovalnine se niso potirjale in vposlale zavodu. Da se temu nedostatku odpravimo, je deželni odbor s svojim sklepom od dne 23. junija 1916 odredil, da ima deželni zavod tudi v sedanjih težkih razmerah povzročenih od vojskihnih dogodkov še bolj kot prej razširiti svoje delovanje čez vso deželo, oživiti delovanje krajnih podružnic in skrbeti vobče za to, da se namen in smoter zavoda z dobrohotnim tolmačenjem pravil pospešuje in doseže, da se po možnosti povrnejo vse škode, ki jih bodo imeli redno včlanjeni zavarovanci. Predsedništva, ozir. t. č. gg. upravitelji in eventualno tudi člani krajnih podružnic se vsled tega naprošajo, da obrazložijo to okrožnico govedorejcem v tamošnji občini in jih vzpodbujajo k delovanju v obrazloženem smislu. Dalje se vsi tu omenjeni činitelji vabijo, da izpolnijo priloženo vprašalno polo in jo potem vpošljejo zavodu tekom 8 dni. Nadaljne odredbe bodo sledile po predložitvi vprašalne pole. Uradi deželnega zavoda za zavarovanje živine se nahajajo na Dunaju (I. Parlament). Deželni zavod za zavarovanje goveje živine v Gorici.

Kuhinje aprovizacijske komisije v Trstu. Kakor smo že poročali, namerava tržaška aprovizacijska komisija ustanoviti kuhinje za sloje, ki sicer niso brez sredstev, katere je pa vojna v gnetnem oziru vendar močno prizadela. Hrana bo zdrava, tečna in kolikor mogoče ceno, prostori lepi in zračni. Za sedaj se otvorita dve taki kuhinji, in sicer ena v prostorih bivše restavracije Puntigam na Trgu sv. Ivana, druga v istotako obširnih prostorih na trgu dell' Ospedale. Obiskovalci bodo tu kakor doma. Doslej se jih je vpisalo, da bodo hodili v te kuhinje na hrano približno poldrugi tisoč.

Umrla je v Vrtojbi pri Gorici dne 28. junija mati g. bogoslovca Alojzija

Cejana Lucija Cejan v 61. letu starosti po dolgi in jako mučni bolezni, večkrat prevedena s sv. zakramenti. Bila je vzorna krščanska mati in nad vse delavna gospodinja.

50letnico pomorske bitke pod Visom hočejo Hrvatje in Slovenci v Pulju skupno proslaviti na dostojen in slovesen način. Vsa slavnost se bo vršila pod protektoratom nje ekselence Helene pl. Chmelarževke in pod predsedništvom našega znanega starine, Nikole viteza Mardešiča. Priprave za slavnost, ki se bo vršila dne 23. julija, so že v teku. Čisti dohodek je namenjen vdomam in sirotam padlih junakov naše pomorske in kopnene bojne sile.

Begunske družine imajo pravico do redne vojaške podpore. Upravno sodišče je izreklo v zadevi goriške begunke Evfemije Bon velevažno razsodbo, da imajo tudi begunci, ki so nastanjeni v barakah ter imajo ondi brezplačno hrano in stanovanje, pravico dno zakonite vojaške državne podpore.

Umrl je v Trstu zdravnik dr. Evgen Morpurgo, član deželnega zdravstvenega sveta in predsednik mestne zdravstvene komisije.

Obsojen obrekovalc. Bivši kanfarnarski občinski tajnik Matteo Cassara je bil obsojen zaradi obrekovanja učitelja Antona Hvala. Najvišje sodišče mu je kazen zvišalo od 6 na 10 mesecev.

Polovično vozno ceno revnim beguncem, ki se posamezno vračajo v svoje kraje, je sedaj dovolila tudi južna železnica.

Tržaška zastavljalnica. Z Dunaja so dospele v Trst dragocenosti, ki so bile zastavljene od 1. julija 1914 do 31. decembra 1914 — beli listki, doba posloводства 136. Zastavni rok za te predmete poteče od 10. julija 1916 dalje. Podaljšati oziroma obnoviti je mogoče zastavni rok do 15. julija t. l. Predmeti, ki zapadejo, se prodajo na javni dražbi dne 25. julija 1916. Seveda se morejo dragocenosti proti plačilu zastavnega zneska dobiti tudi nazaj. Ker so se v zadnjih letih dragocene kovine in dragi kameni zelo podražili, morejo dobiti zastavljalci zgoraj navedenih dragocenosti v posameznih slučajih tudi primeren zvišek na že prejeto zastavnico.

Dnevne novice.

— **Odlikovanja.** Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila podpolkovnik 6. gor. top. p. Rudolf Mihelič in stotnik 36. polj. havb. p. Franc Barborič. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 3. p. tir. ces. lovcev Hugon Klabusch. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 1. dež. strel. pp. Alojzij Vavken. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil major 17. pp. Josip Tedesco. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje so dobili: nadognjičar 28. polj. havb. polka Franc Lukačič, višji orožni mojster Franc Šavnik in stražmojster 16. tren. div. Viktor Šegula. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje so dobili: infanterist 17. pp. Edvard Potočnik, četovodja 5. drag. p. Viktor Müller in tit. desettnik 7. pp. Leon Hartl. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil mašinist 1. razreda parnika »XX.« Modest Striša. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil mašinist 2. vrste parnika »XX.« Artur Bizjak. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 1. vrste je dobil nad. stražmojster 12. dež. orož. pov. Kočvar Franc, prideljen inf. baonu. štev. 190. — Bronasto hrabrostno svetlinjo sta dobila poddesettnik Breznik Fr. in infanterist Majerič Josip, oba pri črnovoj. baonu. št. 29. — Viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik 29. dom. p. Ervin Milanič, prideljen 3. dom. p. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil četovodja 3. pion. baona. Josip Kregar. — Srebrno hrabrostno svetlinjo 2. vrste so dobili: štabni narednik 27. dom. p. Brunner Matija, narednik Vodopivec Andrej in infanterist Lipovec Matija, oba pri 29. črnovoj. baonu, infanterist 162. črnovoj. baona. Valenčič Franc in poddesettnik 26. črnovoj. pp. Kolarič Iv. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: desettnik Hrstovec Franc in infanterist Berlič Ivan, oba pri 3. dom. p. in topničar 46. polj. havb. p. Glogar Franc.

— **Odlikovanja.** Preč. g. Francisek Žvan, župnik na Bohinjski Bistrici, je dobil častno znamenje II. razreda z vojno dekoracijo s spregledom takse. — Gdca Franciška Zemljan, šolska voditeljica, srebrno častno svetlinjo Rdečega križa z vojno dekoracijo. Naznanilni pismi jima je takoj izročil sam tamošnji c. kr. štacijski vojaški poveljnik.

— **Duhovniške izpremembe.** Prestavljena sta č. g. Jožef Kavčič, provizor v Framu, kot prvi kaplan v Šoštanju in č. g. Andrej Klobasa, kaplan v Jarenini, kot kaplan k Sv. Jakobu v Slov. gor. Bogoslovniški duhovnik č. g. Martin Medved je nameščen kot kaplan v Jarenini. Č. g. Valentin Kropivšek, dosedaj kaplan v Šoštanju, nastopi dne 1. julija župnijo Fram,

+ Državljansko pravo. 1. julija je izšla cesarska naredba, ki nanovo ureja zastarele določbe občnega državljanstva zakonika o stavljenju pod skrbstvo. Obširneje poročamo jutri.

Avstrijski državni proračun. Cesarska naredba z dne 28. t. m. določa proračunski provizorij za časa od 1. julija do 8. decembra. Vlada je dobila pooblastilo za pobiranje davkov, davščin in pristojbin po obstoječih predpisih. Za večje potrebe tekom vojne se poskrbi s posojili.

+ Generalni polkovnik pl. Borojevič občan Sodražice. Županstvo v Sodražici je prejelo od generalnega polkovnika Svetozarja pl. Borojeviča sledečo zahvalo: Slavno županstvo občine Sodražice. Za odlikovanje me čast z izvolitvijo za častnega občana se srčno zahvaljujem in vidim v njej ravno tako čaščenje mojih junakov ob Soči, kakor tudi patriotično mišljenje občanov iz Sodražice. Z odkritosrčnim spoštovanjem se bilježim najvdanejši Borojevič, m. p.

— Prvi novomašnik iz zavoda sv. Stanislava. Minulo nedeljo je v svoji domači župniji v Preski pri Medvodah prvi dozoril sad zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu g. Vinko Zor daroval Gospodu njegovo daritev in podaril sebe. Slavnostni govornik prof. G. Porenta je ljudstvu in novomašniku razvil misel: duhovnik je izmed ljudi izbran in med ljudi postavljen za tiste reči, ki se tičejo Boga. Neštevilna množica zbranih je pokazala, kako zelo ljubi sina svojega kraja. Oči navzočih so se zahvaljevale mlademu slavljenču za trud, ki ga je tekom študij s tako verno imel za ljudstvo na raznih toriščih. Novo mašo je počastila ga. grofica Chorinska, gg. prof. iz zavoda dr. Ivan Knific in Ant. Koritnik, nekdanja prefekta g. kurat Iv. Kogovšek in g. kaplan Gogala so s svojo navzočnostjo g. novomašnika okrepili za delo v poklicnem stanu. Pretekli praznik so obhajali svojo novo mašo še trije drugi nekdanji gojenci zavoda Peter Flajnik, Andr. Stare in Jožef Žužek, v nedeljo Fr. Urbanec. — Prevzvišeni g. knezoškof gotovo v teh dneh z radostjo srečen gleda na prve delavce za njegovo ljudstvo, vzgojene po njegovem zamislu, naporu in molitvi v zmišlu križa na zavodu, tovariši semenišniki z veseljem slede svojim prvosrečnim in oni po svetu odisli, v bojne vrste postavljeni, k Stvarniku poklicani ali pa za visokošolski študij izbrani, slutijo v sebi srečna, blagoslovljena čustva iz ozračij teh dni. — Nekdanji gojenec zavoda.

+ »Občinska uprava«, glasilo kmet-ske županske zveze, je po skoro dveh letih prestanku, ki so ga povzročile vojne razmere, zopet izšla. Iz predgovora uredništva v prvi številki lista, ki je izšla te dni, posnemamo, da se je kmetijski županski zvez posrečilo dobiti novih sotrudnikov ter tako listu zagotoviti redno izhajanje. »Občinska uprava« bo prinašala poljudno pisane članke strokovnega značaja, ki bodo v prvi vrsti ravno v sedanjem času zanimali župane kot tudi druge naročnike. List bo imel, kot doslej, stalno rubriko, kjer se bo na vprašanje naročnikov odgovarjalo. Poleg tega bo »Občinska uprava« prinašala važnejše sklepe in odredbe deželne odbora kot tudi druge krajše zanimive sestavke. Izhajal bo enkrat na mesec na 12 straneh. Celoletna naročnina je kot poprej 6 K. Prva številka prinaša strokovni sestavek »Izterjevanje denarjev od občanov za javne občinske potrebe po § 84. občinskega reda kranjskega« in zanimiv zgodovinski spis »Kaj so bili župani nekdanj«. Oba članka se bosta nadaljevala v prihodnji številki. Nadaljno vsebino lista tvorijo nekrolog »† Andrej baron Winkler«, za tem važnejše uradne zadeve iz deželne odbora in kratke novice pod »Razno«, med njimi tri važne razsodbe c. kr. upravnega sodišča na Dunaju v zadevi prispevka za preživljanje svojcev mobilizovanih. List »Občinska uprava«, ki je namenjen v prvi vrsti našim avtonomnim oblastvom in drugim javnim organom, je ravno v tem času zelo potreben ter ga radi dobre vsebine najtopleje priporočamo.

— Izprememba zakona o vojnih dajatvah. »Wiener Zeitung« prinaša naredbi vojne in domobranskega ministra, ki deloma izpreminjata ministrski naredbi z dne 14. maja in 14. novembra o izvršitvi zakona o vojnih dajatvah.

— Gospodarske koristi zlozbe zemljišč. Moravsko cesarsko namestništvo je po naročilu poljedelskega ministrstva pod zgornjim naslovom izdalo obširen popis vseh koristi, ki jih je prinesla zlozba zemljišč na Moravskem. Spis hoče vse prizadele poučiti o pomenu in koristi zlaganja zemljišč.

— Uradno poročilo o žetvi. Kor. urad poroča, da je letino navzlic prehodnemu slabemu vremenu dobro presojati. Posebno Moravska in Češka upata na dobro letino.

— Narodna sprava v Brnu. Te dni je imel češki okrajni šolski svet v Brnu sejo, katero je prvič vodil novoizvoljeni župan

Schnitzler, Nemec, znan po svoji izjavi za narodni mir. Dvorni svetnik Podbrdsky je izjavil, da Čehi zaupajo novemu županu, ki naj ne odreče svoje pomoči češkemu šolstvu v Brnu. Župan Schnitzler je še enkrat izrazil upanje, da bo vojna omilila narodna nasprotja.

Zlatomašnik p. Salezij Pirc, bivši prefekt in dohodarnik v benediktinskem samostanu Št. Pavlu v labodski dolini na Koroškem je nevarno obolel. Dne 15. t. m. bo 50 let, odkar je pel svojo novo mašo v rodnem kraju Št. Jerneju na Dolenjskem. Živeč nad pol stoletja med Nemci je ostal vedno zaveden Slovenec. — Priporočamo ga v memento.

— Težko ponesrečil je včeraj okoli tričetrt na 6 zvečer 13 let stari Ivan Mack, sin orož. stražmojstra v Vevčah št. 38. Dobil je neke neko eksplozivno patrono ter neznanokako ravnal z njo, najbrž tolkel po njej, nakar je eksplodirala ter fantu prizadejala težke poškodbe. Odtrgalo mu je levo roko v zapetju, na desni palec in kazalec ter močno poškodovalo desno oko in prsi. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

— Smrtna kosa. V Celovcu je umrl bivši celovski župan dr. F. Posch. — Umrl je v neki vojašnici za italijansko fronto Gabrijel Vončina iz Idrije. — V Šmihelu pri Pliberku je umrl posestnik Alojzij Čarf. — Pri Št. Lenartu v lavantinski dolini je umrl nadučitelj v pokoji Jožef Tschernuth. — Padel je na laškem bojišču odvetniški koncipient iz Celovca dr. Leopold Hofer.

— Nesreča na Savi v ljubljanski okolici. Včeraj popoldne je pet dečkov z Ježice šlo v Savo se kopat. Dobili so neke neke čoln ter se z njim vozili po Savi. Pravijo, da sta bila z njimi v čolnu tudi dva vojaka. Čoln se je prevrnil in vsa družba se je nakrat borila z valovi Save. Utonila sta dva dečka: 11letni Kocijan Kos z Ježice, 7 let stari begunski otrok Celestin Hlede, in baje tudi en vojak, ostali so se pa komaj rešili. Trupel utopljenca včeraj zvečer še niso dobili.

— Osebnosti s pošte. Poštna aspirantka Ljudmila Ražem je imenovana za poštno oficijanko v Opatiji, pošt-na aspirantka Marija Sache pa za pošt-no oficijanko v Lovranu. — Poštni oficijantki Mihaeli Horvatovi je podeljeno mesto poštne ekspedienta v Grahovem pri Cerknici, poštni ekspedientki Ivanki Kržišnikovi enako mesto v Čr-nem vrhu pri Idriji ter poštni pomočnici Francki Kuppusovi pl. Pichelsteinovi tudi tako mesto v Kamni gorici. — Poštni oficijant Edo Aichholzer je premeščen iz Tržiča na Goriškem v Trst ter pošt-na aspirantka Otilija Cristofoli v področje graškega poštneja in brzo-javnega ravnanstva. — Poštni oficijantki Dragici Trevnovi je odpovedana pošt-na služba in sicer zaradi bolezni. — Pošt-na oficijantka Anica Binderjeva in poštni ekspedient Adolf Kappus pl. Pichelstein sta stalno umirovljena, pošt-na oficijantka Henrika pl. Garimberti in poštni oficijant Evgen Hold sta pa za-časno umirovljena. — Umrla je pošta-rica Antonija Medic in pošt-ar Albin Bon. — Razpisana je poštarsko mesto v Leskovcu (II/2). Prošnje je vložiti v te-ku treh tednov.

— Hrvatski osrednji odbor za boj proti jetiki. Na enketi pri banu je poročal višji štabni zdravnik dr. Frisch, da je po vojaških bolnicah na Hrvatskem okoli 1600 tuberkuloznih hrvatskih vojakov. Poskrbeti se mora posebno za bolnike v drugi stopnji bolezni. Odposlanec vojneja minist-rstva je pregledal zdravilišče v Brestovcu na Sljemenu pri Zagrebu in izjavil, da ima Brestovac med vsemi zdravilišči v monar-hiji najbolj ugodno podnebje za tuberku-lozne ljudi. Pol kilometra od Brestovca bodo zgradili 26 novih barak.

Popravek. Jagić je bil rojen l. 1838. in je tudi odstopil šele l. 1908. star 70 let. Pomota se je razpasla iz nekkih konv. leks. vsled tiskovne pomote.

— Iz ruskega ujetništva so se vr-nili dne 2. junija sledeči invalidi: Strelec Tschreschnig Rudolf 2. črnovoj. str. polk. Rjazan; infanterist Samotorčan Josip, 17. pp., Petrograd; infanterist Ri-bič Franc, 3. dom. p., Kiew; infanterist Blažina Josip, 6. pp., Samara; črnovoj-nik Pleča Andrej, 36. dom. p.; infante-rist Kumer Franc, 7. pp., Petrograd; in-fanterist Šubelj Franc, 20. dom. p., Re-zan; poddesetni Bartolič Stefan, 97. pp., Tambov. Vsi navedeni se nahaja-jo v rezervni bolnici v Brūxu.

Promocija. Dne 28. junija t. l. sta bila na češki univerzi v Pragi promo-virana za doktorja prava g. Ferdo Per-havec, sodni avskultant, in g. Josip Sedmak, odvetniški kandidat, sedaj enoletni prostovoljec.

— Izgube častnikov. Praporščak 4. bos.herc. pp. Pirnat Franc, mrtev; kadet 27. dom. p. Tavčar Jernej, mrtev.

— Prestavljena sta poročnik 47. pp. Milič Ivan in praporščak 87. pp. Stuhec Franc k 3. bos. herc. lov. baonu.

Umrl je v Splitu ugledni zdravnik dr. Niko Marinković, star 54 let.

Odslovljen je iz službe po razsodbi vr-hovnega sodnega dvora c. kr. notar dr. Iv. pl. Difinco v Splitu, kateri se nahaja v ino-zemstvu.

Ljubljanske novice.

Ij Za varstvo mladine. Večkrat se ču-jejo vprašanja, zakaj naša oblastva nič ne ukrenejo, da bi se zavrla in omejila pohuj-šanje mladine zlasti v sedanjem času, ko po družinah manjka krepkega očetovega vodstva. Poizvedeli smo, da so se v tem oziru tudi pri naši šolski oblasti vršila te-meljita posvetovanja in da bo deželna vla-da — kakor upamo — v najkrajšem času izdala naredbe, ki bodo mladino varovale vsaj pred zunanjim slabim vplivom, ako bo tudi dovolj preskrbljeno, da se bodo točno in vestno izvrševale. Čimprej bodo na-meravane odredbe zagledale beli dan, tem bolje.

Ij Odlikovanje. Srebrno svetinjo II. r. je podelilo c. in kr. 10. armadno poveljstvo naredniku brzojavnega polka Janko Tor-karju, c. kr. finančne straže nadpazniku v Ljubljani.

Ij Dobrodelna šolska slavnost, ki jo je priredilo učiteljsko osebje zasebne slovenske osemrazrednice v Lichten-thurnovem zavetišču s svojimi gojenka-mi na korist Rdečemu križu se je vrlo dobro obnesla vkljub temu, da jo je bilo treba vsled neugodnega vremena večkrat preložiti in da jo je dež tudi ta dan deloma precej motil. Vse točke do-kaj obširnega programa so se prav gladko izvršile. Precizno izvajane pev-ske točke pod vodstvom učiteljice č. s. Cirile Rakovec so pokazale, kaj se z vztrajnostjo lahko doseže tudi s šolski-mi otroki. Naravnost imponiral je kra-sen nastop velike skupine beloobleče-nih z trakovi in cesarskih in deželnih barvah odličnih učenk, ki so pod vod-stvom učiteljice gđ. Stane Pirc rajale »kolo«. Prav umestni sta bili igri »Ma-rija zaščitnica Avstrije« in »Za Rdeči križ«. Vse igralke so svojo nalogo izvr-šile prav popolno. — Mnogobrojno ob-činstvo je bilo s prireditvijo jako zado-voljno in splošno izražalo željo, naj bi se predstava ponovila. Vsa čast in pri-znanje voditeljici vse prireditve šol. ravnateljici Eleonori Mantuani kakor tudi učiteljskemu osebju in sodelujo-čim učenkam! — Predstava je vrgla Rdečemu križu znesek 213 K 89 h, ki je bil takoj izročen svojemu namenu.

Ij Vodstvo Lichten-thurnovega za-voda izjavlja, da ni bilo v nobeni zvezi z notico v sobotnem »Slovincu«, v ka-teri se naznanja, da se šolska slavnost na korist Rdečemu križu ponovi šele v sredo 5. in v nedeljo 9. t. m. Ako se je morala preje ta prireditev opetovano odgoditi zaradi neugodnega vremena — slavnost se je vršila na prostem — je bilo to najmanj ljubo ravno zavodo-vemu vodstvu. Sicer pa pri tej prire-ditvi ni šlo za korist zavoda, marveč edino le za Rdeči križ, zato je bila »ša-la«, ki si jo je neki mistifikator dovo-lil z gori omenjeno notico, tem manj umestna.

Ij Šolska slavnost na korist Rde-čemu križu v Lichten-thurnovem zavodu se je ponovila 2. t. m. in ob najlepšem vremenu prekrasno uspela. Le žal, da je bilo občinstvo radi mistifikacije v sobotnem »Slovincu« zavedeno ter ni prišlo v tolikem številu, kakor bi bila prireditev in njen plemeniti, domoljub-ni namen zaslužila.

Za prodajalce kave! Trgovci, ki prodajajo strankam kavo, se opozarja-jo, da jo smejo dajati le proti izkazu krušnih kart. Karte morajo strankam vrniti, na zadnji strani pa potrditi, da so določeno količino dobile.

Ij Umrl so v Ljubljani: Amalija Mihelič, kontoristka, 17 let. — Franc Petrovič, ključavničarski pomočnik, 67 let. — Elizabeta Krašovec, hči po-sestnice, 31 let. — Ivana Kožuh, hči zi-darskega mojstra, 17 mesecev. — Jer-nej Šteh, delavec-hiralec, 74 let. — Fran Stopar, rejenc, 2 leti. — Darinko Konjedić, sin strojarskega pomočnika, 3 leta in pol. — Matija Oblak, poljski dninar, 65 let. — Neža Erce, gostja, 53 let. — Anton Skubic, posestnikov sin, 5 let. — Jan Flik, pešec. Ludvik Gulyas, pionir. — Marija Kuhar, učiteljeva vdo-va-hiralka, 40 let. — Matevž Repe, dela-vec-hiralec, 76 let. — Franc Kosirnik, kurjač južne železnice, 54 let.

Ij Tatvina v kopališču. V soboto po-poldne je bilo v kopališču »Kolezija« vo-jaku ukradenih okoli 78 K. Ako bi kdo kaj o tem sumljivega vedel, naj sporoči proti nagradi pri policiji oziroma na upra-vništvo »Slovenca«.

Ij Ranjeni korporal Emil Christof piše svojemu očetu, ravnatelju g. Josi-pu Christof: Naznanjam Ti, da sem bil dne 16. t. m. zjutraj ranjen v desno no-zo ter dobil povrh še nekaj prask. Ze

dne 8. t. m. podili smo Laha, da je bilo veselje; k sreči sem jo takrat zdrav od-nesel, akoravno je letelo — kot dež. Ne-ka krogla mi je tedaj raztrgala rokav; šival sem ga, sedeč v jarku ob cesti. Če sem bil doma kdaj raztrgan, me je vsaj dobra mama pošila, sedaj sem pa to delo moral opravljati sam. Spal sem ono noč kot snop, ni čuda: saj preje že tri noči nisem zatisnil očesa. — Dne 20. t. m. dospel sem v rezervno bolnico v Inomost. Kako sem vesel, da sem se re-šil strašne vožnje po skalnatih hribih, kar mi je bilo najhujše! Tu ostanem še danes in jutri, potem me pa odpeljejo na Dunaj ali v Gradec, mislim, da ostan-em tam stalno do ozdravljenja. Rano se mi dosedaj dobro celijo ter upam, da ne bode nič hudega, čeravno na nogo ne morem stopiti. Srčne pozdrave vsem!

Ij Izgubljena je bila 23. junija na trgu bolj slaba denarnica, v kateri se je nahajalo 26 kron papirnatega denar-ja in več računov. Isti osebi pa je bil tudi že pred več tedni v šolskem drevo-redu pri vozičku neke mlekarice zame-njan čisto nov črn dežnik. Najditelj na-vedenih stvari je prosijo, da prinesejo iste proti nagradi v upravo našega lista.

Ij Izgubila se je v sredo popoldne na poti: Vegova — Šelenburgova ulica listnica v pisemskem zavitku. Najditelj se prosi, naj takoj odda proti nagradi na: Jesenko, Vegova ulica 12/II.

Ij Ušel je kanarček (harcer). Kdor bi ga ušel se prosi, da ga proti nagradi prinese v Slomškovo ul. 31. prtl.

Ij Našla se je manjša vsota denarja: dobi se v Hrdeckega vasi št. 24.

Fr. Švara:

Na oddihu.

Šempolaj, junija 1916.

Kako visoke zahteve stavlja seda-nja svetovna vojna na naše vztrajne in hrabre vojake! Dve leti stojijo v groz-nem krvoprelivanju, naporu in trpljenju je nečloveško, naloga težka in skoraj neizvršljiva: Obramba skupne domovi-ne proti premočnemu nasprotniku in ži-lavemu sovražniku. — Toda ravno ta nvarnost obstoja posameznika kot celo-skupnosti vlija vsakemu novega pogu-ma, nove vztrajnosti, da se čuti dolž-nega sebi in svojem vse žrtvovati, tudi najdražje, samo, da celoskupnost ne bo trpela. — In ta ljubezen do svojcev, do skupne velike domovine preveva vsa-kega posameznika in se vleče kot rdeča nit skozi celo armado. — Skupna vez, skupen cilj: dom in rodbino ohraniti ter priboriti časten in trajen mir, ta mi-sel prešinja vse od prostaka do vojsko-vodje, od 18letnega mladeniča do čes-titljivega črnovojnika, ki je prosto-voljno stopil v četo branilcev domovine in rodbine.

A če kdo čuti ono gorko ljubezen do domače grude, gotovo so to v deja-nju pokazali naši črnovojniški bata-ljoni, ki stojijo vže od začetka vojske proti verolomnemu Lahu. — Ti junaki, ki so pustili doma ženo in ljubljeno de-co, polje in vinograd, ti junaki so na klic vladarjev zapustili vse, karkoli jim je bilo milo in drago ter hiteli na dr-žavno mejo proti zemljelačnemu tujcu braniti sveta domovinska tla. — Dva, tri mesece, eno leto je ta elitna četa na-ših borcev zadrževala številno premoč sovražnika. Ta peščica junakov, kate-rim švigajo bliski iz oči in iz srca pla-menit pogum, ti maloštevilni junaki so vzdrževali vse besne napade cele redne italijanske vojske. — Da bi mi razpo-lagali z tako svežo premočjo, bi bil so-vražnik že davno prah in pepel, tako pa so se morali naši junaki po enome-sečni nejejdaki borbi ob spodnji Soči umakniti na kršna kraška tla ter tu od-bijajo že leto dni sovražne napade in navale. — To so vitezi cenjeni, ki jim ni prevelik noben napor, nobena žrtev preogromna. In kakor so tla, na kate-rih se bojujejo, trdna in neomajna, ta-ko so oni vztrajni in neprimagljivi. Na-rava pokrajina se je tako tesno zdru-žila s svojimi branitelji, da se je neka-ko sama izjednačila z njihovo dušo, ter jim neprestano kliče:

Trd bodi, neizprosen, mož jeklen, kadar brani ti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu. —

Štirje črnovojniški bataljoni so, ki ostanejo z zlatimi črkami zapisani v zgodovini avstrijski, a njihova imena bodo ovekovana tudi v srcu našega ljudstva. — Naš obstanek, naša polja, naše družine, naš »jaz« je tako zdru-žen z temi bataljoni, kakor duša z te-lesom. — Zato je bila opravičena boja-zen našega ljudstva, ko se je raznesla govorica o spremembi bojnega pozori-šča teh bataljonov. Ljudstvo ni hotelo verovati, balo se, trepetalo..., kajti za-upalo je v roke teh bojavanih junakov popolnoma svojo usodo. Ta črno-vojniška pest je zdrobila na stotisoče laških butic, zmagoslavno prestala pet

laških ofenziv, soodločevala v drugi, tretji in četrti soški bitki, ki so po grozoti streljanja in silnosti napada morada osamljene v svetovni vojni. Kdo se ne bi bal izgubiti takih branilcev, takih junakov!

In ko smo se po enajstih mesecih zopet videli, kako smo si prijateljsko stisnili roke, kako se je približalo srce srcu... Toda zvedavo oko išče še tega in onega, kje se mudi, zakaj ga ni...? »Spi večno spanje; uspavanko mu pojejo topovi, grob mu pa zaliva gorka bratska kri!«

Koliko junakov, ki je pred letom dni pelo pri vojni maši: Tisickrát bud' pozdraven, o Jesu mileny, ni več uzrlo moje oko...

Kako so krvavela naša srca, ko smo dan na dan videvali mimo nas voziti vozove z rudečim križem! Koliko teh junakov je pokopanih v Komnu, Gorjanskem, ali pa celó spe nemirno spanje v dolinah doberdobske planote, v Štivanu ob Timavu ali na Prelaznem! Črez grob teh zvestih junakov ne more in ne sme verolomni Lah; še mrtvi branijo kraška tla, slovensko domovino, avstrijsko skupnost!

Zal mi je po njih!
Preostali so prišli k nam na kratkem oddih. — Moštvo je opravilo svojo spoved, vsi skupaj zahvalno službo božjo za rešitev in srečno vrnitev. — Oj, kako je dehtela vroča molitev iz teh Bogu hvaležnih src! Vse ozračje je postalo nekako mehko, topeče, sanjavo kakor bajna pomladna noč. Molitev se je dvigala kvišku kakor dim Bogu prijetnih darov, a hladilna rosa milosti in tolažbe je rosila v ta izmučena, a vendar življenja vesela srca!

»Kako Vam je bilo ta čas, ko se nisimo videli?«

»Teško. Le kdor je okusil one stranske noči na Doberdolu in pri sv. Martinu, ono odrezanost od civilistov, ono nepretrgano gledanje smrti v oči, tisti razume angeljsko pesem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!«

Vsi so veseli. — Nihče ne toži. — Res, junaki!

S Kanalskega.

Junija 1916.

Pokanje traja dalje. V novejšem času je ranil Lah ob Soči v Av. dve osebi: neko deklino na črešnji pod pokopališčem in nekega kmeta na njivi. Včasih že to ni več junaštvo, ampak le trma in vera podobna turškemu »kismetu«. — »Kakor je božja volja!« pravijo. Ali ta sodba ne sme biti površna. Ni vselej prav; že pamet pové, da je večja nevarnost nekaj korakov od sovrage, nego daleč zdej, ali v kleti. Pomagaj si sam in Bog te bo varoval in ti bo pomagal. Greh pa je, drzno pričakovati čudežev od Boga, veli nauk. Kroglja zadene po pravični, sveti in modri božji volji. Ne sme se izzivati torej! — Na lepo okrašenem prostoru pod milim nebom se je vršilo slovesno odlikovanje. Nič manj kot 98 mož pri enem samem bataljonu. Ko je po nemškem, slovenskem in češkem navdušenem govoru pripenjal ljubeznivi poveljnik srebrne in bronaste svetinje tem junakom na prsa ter vsakemu stisnil gorko desnico, tedaj je iznova zaplula kri po žilah za cesarja, domovino in družino, za katere so jih tako v izbranih besedah navduševali govorniki, da so kot en mož vzkliknili:

»Tako, če treba, gremo v boj! Ne kratkega oddiha, trajen mir hočemo svoji domovini in družini!«

Taka so junaška srca naših črnovojnikov.

Da, da, ljubezen do domovine, do rodne grude, ljubezen do žene in dece, to je naredilo iz naših črnovojnikov nepremagljive junake, iz prejšnjih narodnih nasprotnikov prijatelje in brate; vez ljubezni za skupni cilj preveva vse skupaj in posameznike, vojske in poveljnike brez razlike jezika in narodnosti.

In navdušena pesem zaori iz teh krepkih grl, da odmeva v hrib in dol. Poleg »Die Wacht am Rhein« čuješ »Kdê domov mûje«, poleg »Lepa naša domovina« »Jašče Poljska nje zginela!« Godba svira »Prodano nevesto«, junaški »U boj!« Radeckijevo koračnico. — Vojaki pa se zabavajo z olimpijskimi igrami, ki vzbujajo pri gledalcih obilo smeha in zabave. Poveljnik s svojim častniškim štabom kot s svojimi sovrstniki in rodni brati, a vsi skupaj z moštvo kot svojimi prijatelji.

Res, lepa družba, ti naši črnovojniški bataljoni! V enem taboru je cela Avstrija!

Tako potekajo dnevi oddiha v ljubezni in prijateljstvu. —

In mi ljubimo te junake — črnovojnike!

Novice iz Brucka ob Lilvi.

Naši begunci iz soške fronte so bili v mesecu maju oveseljeni. Imeli smo lepe šmarnice, kakor doma. Oltar in cerkev je bila okinčana cel mesec. Zadnje nedelje meseca, 28. maja, je pa bil slovesen sprejem v Marijino družbo. 50 deklet je bilo slovesno sprejetih. Veselje se jim je bralo na obrazu. Kandidatinj pa imamo nad 100, bodo pa pozneje slovesno sprejete. — Štiri zakramente je prejela v teku enega dne Barbara Križnič iz Deskel pri Kanalu. Bila je rojena v protestantovski veri. Zelela je že doma vstopiti v katoliško cerkev. Pa ker ni še imela 14 let, ni mogla tega storiti. Sedaj pa je prekoračila 14. leto, zato ni bilo zadržka. Ko je bila zadosti poučena, je bila 31. maja slovesno pogojno krščena. Sama je na vsa vprašanja odgovarjala. Pred oltarjem v begunski cerkvi jo je krstil dekan Berlot, v navzočnosti dekana v Brucku Gebauera. Popoldne je opravila sv. spoved, drugo jutro je prejela prvo sv. obhajilo in popoldne pa sv. birmo.

Slovenski begunci v Kralupih na Češkem.

Prejeli smo naslednji dopis v slovenskem jeziku, ki ga je bilo treba le malo popraviti — lep dokaz dopisnikove vne-me za Slovence in pa tudi dokaz, kako hitro si more Slovan osvojiti drug slovan-ski jezik. Dopis se glasi:

Že dolgo sem vam hotel napisati nekoliko vrstic, kako se godi tukaj na Češkem našim ljubim bratom Slovencem, a žalibog nisem bil še toliko sposoben slovenskega jezika.

Skoro deset mesecev je tega, ko je sestopilo pred mojim oknom v Kralupih 300 slovenskih beguncev. Njih govorica je bila težka in tu smo ravno samo nekoliko besedic razumeli. Vtis njih trpljenja: beda, slabo in hudo. Bilo ni nobene organizirane pomoči; nič se ni vedelo, kdo in kdaj pride. Zato so bili begunci pri sestopu iz železniških voz in na potu do novega bivališča — do neznanega kraja, v negotovosti — močno potrti in žalostni. Pripomniti moram, da so se člani družin dostikrat razšli, otroci so se zgubili, prtljaga se je odpeljala drugam itd. Bili smo tedaj priče dosti ganljivih prizorov.

Danes so razmere sploh drugačne. Velik trud je bil, predno smo premagali prve težave, a še danes ni vse v polno zadovoljnost vseh. Ko izgine ena potreba, pride druga na vrsto in treba je dolgotrajne pomoči.

Med prvimi težavami v moji skrbi za begunce je bilo to, da se z ljudmi nisem mogel pogovoriti. Pa potrudil sem se in daj z vsemi pogovoriti — če zmanjka kaka sčasoma dotiral do tega, da se morem sebeseda, si pa pomagamo z znamenji rok. Sam sem vesel, ko vidim veselje in radostne obraze teh ljudi, kadar slišijo par besed v domačem jeziku, katerega tako ljubijo, posebno danes, ko so tako oddaljeni od svojega ljubega doma. Rad jih tolažim in lajšam njih kruto in trdo usodo.

Danes so nastanjeni v dvanajstih vasesh splošno dobro. Kadar bodo prišli domov, vsem bodo pripovedovali. Velike so bile skrbi s stanovanji, s posteljami, s kurjavo, s prekladanjem iz dvoran v male sobe. Ali vse je premagano in ti ljudje so pokazali čudovito potrpežljivost, ker so znali, da to prinaša samo vojska in da bi v miru ne delalo nobenih težav namestiti v vasi 20 oseb, kar je bilo sedaj zelo težko. Odbor za podporo beguncem, ki ga je poklicalo na delo c. kr. okrajno glavarstvo v Kralupih, je imel veliko polje za svojo marljivost. S podporo c. kr. okrajnega glavarstva je kmalu preskrbel potrebno perilo, obleko in obutev, kar je vzbudilo med begunci veliko zadovoljnost in spravilo na dan prirojeno južno veselje.

Sedaj gre vse kakor nekdanj: otroci hodijo v šolo, odrasčeni iščejo dela in delajo, ženske pa skrbijo za priprosto kuhinjo. Čudno, da vsi ne morejo dobiti dela in zelo smešno je bilo, ko je prišel k meni osemletni fantič in mi rekel: »Gospod, poiščite zame dela, mi smo učeni delati.«

7. malega travna smo imeli vesel dan, ko nas je obiskal gospod dekan Rojec, da bi z domačo besedo in znano ljubeznivostjo potolažil svoje rojake in jim vliil nove moči za nadaljno potrpljenje. Ob 3. uri je prišel in ob petih je že znalo o tem vseh 12 vasi — prav brezlični brzojav. Vsak begunec bi bil rad govoril z gospodom dekanom, mu potožil, kje ga najbolj čevlji žuli, ga vprašal po tem in onem. Le žal, da gospod dekan ni imel časa dolgo pri nas ostati, ker je moral obiskati begunce tudi po drugih krajih.

V nedeljo je bila v Kralupih sv. maša in so vsi begunci opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo. Po sv. maši je imel gospod dekan govor, v katerem je tako lepo govoril o solnični Goriški in opisoval grozote vojne, da se je mnogim orosilo oko. Po cerkveni slovesnosti smo se dali

skupaj slikati in ob treh popoldne smo se na kolodvoru poslovili od gosp. dekana, želeč si na veselo svidenje na krasnem domačem jugu. Gospoda dekana Rojca so spremljale naše najboljše hvaležne želje.

B. K., uradnik bušt. železnice v Kralupih.

Ljudska kuhinja.

Minulo sredo, dne 28. junija, je imela ljudska kuhinja svoj občni zbor. Društvo deluje sicer na tihem, a vrši v teh težkih časih lepo karitativno in patriotično delo.

Predsednik g. kanonik Kržič pozdravi navzoče ter poda pregled o delovanju v minolem letu. V času, ko trpe vsled velike draginje posebno revnejši sloji, je dajala kuhinja hrano mnogim revežem in sicer za ceno, ki je bila malone ista kakor v normalnih razmerah. Podpirala je dijake ter prehranjala mnogo beguncev. Kuhinja je oskrbovala hrano tudi bolnici Rdečega križa, ki je nastanjena v Ljudskem domu. Materijalne škode sicer ni pri tem imela, a delo v kuhinji se je zelo pomnožilo. — Predsednik se je zahvalil ob sklepu svojega poročila zlasti požrtvovalnim damam, ki strežejo v kuhinji, odbornikom in dobrotnikom, ki so kuhinjo podpirali z darovi. — G. blagajnik Gruber je podal blagajniško poročilo. V letu 1915. so znašali dohodki 89.389 K 99 vin., stroški pa 88.567 K 95 vin., tako da znaša prebitok 822 K 4 vin. — G. kanonik dr. Svetina je nato poročal o dijaškem oddelku ljudske kuhinje. Število podpiranih dijakov je bilo tekom leta različno, zlasti radi tega, ker so prihajali in odhajali begunci, nekaj dijakov pa je bilo poklicanih v vojske. V prvem tečaju so dobivali hrano 104 dijaki, v drugem pa 99.

Dijaki so dobivali hrano brezplačno, ali pa so plačevali za kosilo po 30 h, za večerjo 20 h. 50 vinarjev za kosilo in večerjo je pri današnjih razmerah velika dobrota.

Volitve so se izvršile согласно. Na predlog g. kanonika dr. Lesarja so bili izvoljeni nanovo vsi trije odborniki, ki so letos po pravilih izstopili, namreč gg.: okrajni glavar Del Cot, kanonik dr. Čekal in prof. dr. Pečjak, izmed dam pa gospe Hafnerjeva, Hubadova in Kozjekova. Revizorjem računov sta bila izvoljena gg. dr. Pegan in prof. Dermastja. — Po zaključenem običnem zboru se je takoj vršila odborova seja. Odbor se je konstituiral tako-le: predsednik g. kanonik Kržič, podpredsednik g. kanonik dr. Svetina, ekonom g. okrajni glavar Del Cot, namestnik g. prof. dr. Pečjak, blagajnik g. Gruber, Namestnik g. prof. dr. Levičnik, tajnik g. kanonik dr. Čekal, namestnik g. prof. Verbie, odbornik g. prof. Demšar. Namesto odstopivše gospe Kozjekove je bila izvoljena za voditeljico kuhinje gospa Gačeva, za namestnico pa gdč. Kačarjeva. — Odstopivši gospe voditeljici se je predsednik zahvalil za požrtvovalno delo ter zaključil sejo.

Služba

organista in cerkvenika

se razpisuje. Plača po dogovoru. — Cerkevno predstojništvo MIRNA, Dolenjsko. — — 1509

Javorjeve in smrekove

deske

se prodajo. Pojasnila pri Franjo Žagar, Staritrq pri Rakeku. 1154

Modni salon

Stuchly-Maschke

Liubliana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane

novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Priznana nizke cene.

643

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše iskrenoljubljene, nepozabne matere in stare matere, gospe

Elizabete Lederhass roj. Draškovic

izrekamo tem potom vsem svojo najtopeljšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo darovateljem krasnih vencev in šopkov ter vsem, ki so v tako obilnem številu spremili blagopokojnico na njeno zadnji poti.

Zalujoca rodbina Skala v Kamniku.

Christofov učni zavod

vpisuje od 28. junija 1916 naprej do koncem julija vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1. Na zavodu se letos otvorita dva tečaja; slovensko-nemški in od tega popolnoma ločeni nemški tečaj. — — — 1474

Stanovanje

obstoječe iz 2 do 3 sob, kuhinje, karbineta za služkinjo, kopalnice in prieklin se išče za avgustov termin v novi hiši ali vili. Prijazne ponudbe na P. B. Erjavčeva cesta 12.

Sadjevec

izvrsten, štajerski, se prodaja od 56 lit. naprej. Naslov na upravnishstvo „SLO-VENCA“ pod št. 1555.

Naprodaj je večja množina dolenjskega

vina

Naslov pove uprava lista pod „Vino“. 1557

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

Rabim zanesljivega treznega

hlapca za konje

Plača po dogovoru.

Franco Ravnika mestni tesarski mojster Ljubljana, Linhartova ulica 25.